

FÖRSVARSKOTTETS UTLÅTANDE 2/2013 rd

Statsrådets utredning om Finlands medverkan i utbildningsinsatsen EUTM Mali

Till utrikesutskottet

INLEDNING

Remiss

Utrikesutskottet sände den 20 februari 2013 statsrådets utredning om Finlands medverkan i utbildningsinsatsen EUTM Mali (USP 6/2013 rd) till försvarsutskottet för utlåtande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- kanslichef Arto Rätty och äldre avdelningsstabsofficer Juhani Karjomaa, försvarsministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Militärkuppen i Mali i mars 2012 ledde till kris i landet. Nu hotar krisen att påverka freden och säkerheten runtom i norra Afrika. Tuaregrebeller och extremislamistiska grupper i Mali gick i början av januari 2013 till attack och tog kontrollen över stora områden i mellersta Mali. Regeringen i landet vädjade till Frankrike om hjälp, och Frankrike inledde den 11 januari 2013 en militär operation för att stödja den maliska armén. Nu har man lyckats fördriva tuaregerna och extremislamisterna från de stora städerna i mellersta och norra Mali, men de är fortsatt aktiva på landsbygden.

Frankrike har fått stöd för sitt agerande såväl av staterna inom området som internationellt. Den ekonomiska samarbetsorganisationen för de västafrikanska länderna ECOWAS hade redan tidigare lagt ett förslag om en afrikanskledd militär operation (AFISMA, African-led International Support Mission to Mali), som FN:s säkerhetsråd välsignade genom resolution 2085 den 20 december 2012. Men det har varit trögt i

starten för operationen, delvis beroende på att de afrikanska stater som visat intresse för medverkan saknat behövlig kapacitet. Därför har FN börjat planera en FN-ledd fredsbevarande operation i Mali, som, om den blir av, sannolikt ersätter AFISMA.

Europeiska unionen har en strategi för säkerhet och utveckling i Sahel. EU:s ambition är att utnyttja hela sin stora instrumentuppsättning för att stärka stabiliteten i området och eliminera de underliggande orsakerna till osäkerhet, underutveckling och konflikter. Ett extrainsatt möte i rådet för utrikesfrågor antog den 17 januari 2012 ett beslut att upprätta en militär utbildningsinsats till stöd för Mali (European Training Mission, EUTM Mali) och den 18 februari 2013 antog rådet ett operationskoncept för insatsen.

EUTM Malis uppgift är att ge råd i militära frågor och utbildningsfrågor till den maliska försvarsmakten. Syftet är att förbättra de maliska styrkornas kapacitet för att de ska kunna återupprätta Malis territoriella integritet och minska hotet från terroristgrupper. Operationen, vars

mandat löper på 15 månader, står under franskt befäl. Det är inte uteslutet att mandatet förlängs, eftersom bristerna i de maliska styrkornas kapacitet är så allvarliga att de kanske inte hinner åtgärdas under den 15 månader långa utbildningstiden.

Utskottet anser det behövt och motiverat att Finland deltar i operationen med högst 12 militärpersoner. Finlands ambition har varit att stärka den afrikanska kapaciteten uttryckligen genom utbildningssamarbete. Planerna på samverkan med Sverige kan ses som ett led i utvecklingen av det nordiska försvarssamarbetet. Utskottet poängterar att operationen inte är riskfri och att beredskapen för egenskydd och hälso- och sjukvård inklusive evakueringsberedskapen under operationen absolut måste vara tillräcklig innan personalen skickas till Koulikoro för utbildning.

I likhet med utrikesutskottet (UtUU 1/2013 rd) understryker försvarsutskottet att det behövs ett brett politiskt stöd för Finlands medverkan i krishanteringsinsatser och för finländsk trupp. För att kunna formulera sin ståndpunkt behöver riksdagen i god tid få så utförlig information som möjligt om operationen och Finlands medverkan. Försvarsutskottet instämmer i utrikesutskottets påpekande i utlåtandet om Finlands deltagande i EUNAVFOR Atalanta-operationen (UtUU 1/2013 rd) att riksdagen i tillräckligt god tid måste få redogörelser eller utredningar som behövs för insatserna och som föreskrivs i lagen.

Ställningstagande

Försvarsutskottet föreslår

att utrikesutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 22 februari 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jussi Niinistö /saf
vordf. Seppo Kääriäinen /cent
medl. Timo Heinonen /saml
Mika Kari /sd
Esko Kurvinen /saml
Pentti Oinonen /saf
Mikko Savola /cent

Ismo Soukola /saf
Eero Suutari /saml
Pauliina Viitamies /sd
Sofia Vikman /saml
Tuula Väättäinen /sd
Jyrki Yrttiaho /vg.

Sekreterare var

utskottsråd Olli-Pekka Jalonen.